

Чернігівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №30

Чернігівської міської ради Чернігівської області

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням педагогічної ради

протокол №1 від 30.08.2022р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи

О. А. Скорко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

(базова середня освіта)

2022-2023 навчальний рік

Чернігівська загальноосвітня школа №30 Чернігівської міської ради Чернігівської області є закладом загальної середньої освіти з українською мовою навчання, яка працює за 5-денним навчальним тижнем. Чернігівська загальноосвітня школа №30 налічує 35 класів, у яких навчається 1070 учнів.

Освітня програма II та III ступенів

базова та повна загальна середня освіта

розроблена відповідно до **Закону України «Про освіту»** (28.09.2017р.).

Ст.12.

1. Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

2. Повна загальна середня освіта в Україні є обов'язковою і здобувається в інституційних або індивідуальних формах, визначених законодавством, як правило, в закладах освіти.

3. Повна загальна середня освіта має три рівні освіти:

початкова освіта тривалістю чотири роки;

базова середня освіта тривалістю п'ять років;

профільна середня освіта тривалістю три роки.

Початкова, базова середня і профільна середня освіта можуть здобуватися в окремих закладах освіти або у структурних підрозділах однієї юридичної особи (закладу освіти).

Для здобувачів базової загальної освіти навчальні плани складені за **Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 (для 5, 6 класів таблиця 1, 7-9 класів таблиця 10 до Типової освітньої програми).**

Типова освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти. **Державний стандарт базової загальної освіти затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1392.**

Типова освітня програма визначає:

- ✓ Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів;
- ✓ Очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм; (пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України);
- ✓ Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- ✓ Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження

для учнів 5-9 класів складає 5845 годин/навчальний рік

5-х класів -980 годин/навчальний рік

6-х класів-1032,5 годин/навчальний рік

7-х класів-1120 годин/навчальний рік

8-х класів-1137,5 годин/навчальний рік

9-х класів-1190 годин/навчальний рік

(Додаток 1.)

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношенн між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

**Навчальні плани основної школи передбачають
реалізацію освітніх галузей Базового навчального Державного
стандарту через**

-окремі предмети

Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності.

- варіативну складову

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- ☐ Підсилення предметів інваріантної складової;
- ☐ Запровадження факультативів, курсів за вибором (для підсилення вивчення предметів, світоглядного спрямування);
- ☐ Індивідуальні та групові заняття .

Поділ класів на групи

при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та

Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

(Додатки 2,3)

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів:

- ☐ **Спілкування державною мовою**
- ☐ **уміння:** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати свою думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іноземних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас; ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.
- ☐ **навчальні ресурси:** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем).
- ☐ **Спілкуванні іноземними мовами**
- ☐ **уміння:** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у

письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

- ☐ **навчальні ресурси:** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти).
- ☐ **Математична компетентність**
- ☐ **уміння:** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої діяльності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях; ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.
- ☐ **навчальні ресурси:** розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації).
- ☐ **Основні компетентності у природничих науках і технологіях**
- ☐ **уміння:** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями; ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.
- ☐ **навчальні ресурси:** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу).

☐ **Інформаційно-цифрова компетентність**

- ☐ **уміння:** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритм; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень; ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. **навчальні ресурси:** візуалізація даних, побутова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів).

☐ **Уміння вчитися впродовж життя**

- ☐ **уміння:** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість; ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнаванні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

- ☐ **навчальні ресурси:** моделювання власної освітньої траєкторії).

☐ **Ініціативність і підприємливість**

- ☐ **уміння:** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання; ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

- ☐ **навчальні ресурси:** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).

☐ **Соціальна і громадянська компетентність**

- ☐ **уміння:** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну

ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані; ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

- ☐ **навчальні ресурси:** завдання соціального змісту).
- ☐ **Обізнаність і самовираження у сфері культури**
- ☐ **уміння:** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо); ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.
- ☐ **навчальні ресурси:** математичні моделі в різних видах мистецтва).
- ☐ **Екологічна грамотність і здорове життя**
- ☐ **уміння:** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання; ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.
- ☐ **навчальні ресурси:** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінностей здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні

лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- ☐ **Організацію навчального середовища** – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- ☐ **Окремі предмети** – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються над предметні, між класові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- ☐ **Предмети за вибором;**
- ☐ **Роботу в проектах;**
- ☐ **Позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.**

Необхідною умовою формування компетентностей є

- діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє

- встановлення та реалізація в освітньому процесі між предметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістовно-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних, Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- **Кадрове забезпечення** освітньої діяльності відповідає профілю, маємо високого рівня педагогів природничих, суспільно-гуманітарних та філологічних предметів
- **Навчально-методичне забезпечення** освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети
- забезпечення здійснено в кабінетах хімії , біології, фізики, інформатики ;
- Якість проведення навчальних занять 38%
- педагогів вищої кваліфікаційної категорії 70%
- учителів-методистів, старших учителів 10%
- Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторингу семестрового бала результатів ДПА,ЗНО.

Завдання системи внутрішнього шкільного забезпечення якості освіти:

- **Оновлення методичної бази** освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- **Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми**, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;ї
- Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти, запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- **Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня** педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Освітній простір організований таким чином:

- щоб учитель міг спостерігати за діяльністю дітей в усіх осередках,
- діти мали можливість безпечно переміщуватися і мати місце для зберігання особистих речей.

- Вчителі перед заняттями опитують учнів щодо самопочуття та обстежують на ознаки респіраторних захворювань;
 - якщо в учня / учениці виявили симптоми захворювання за відсутності батьків, його/її тимчасово ізолювати в спеціально відведеному приміщенні та проінформувати батьків;
 - пересуватися та заходити в приміщення школи потрібно в масці, під час занять маску можна не використовувати;
- за можливості забезпечити проведення занять на свіжому повітрі;
 - забороняється використання багаторазових рушників;
 - провітрювати класи після кожного заняття протягом 10 хвилин
- ***при повітряній тривозі учні спускаються в укриття.***